

że ten amator nie ma fachowej porady i dostatecznej pomocy ze strony komisji artystycznej i dyrygenta generalnego związku.

Wkraczamy tu w dziedzinę, która przy omawianiu jej wymaga ostrożności sądu a przy tym jasnego postawienia sprawy. Praca ideowa iść może do pewnych granic, poza którymi musi oprzeć się na silnych podstawach finansowych. O ile przyjmiemy pracę ideową w zespole śpiewaczym, o tyle musimy oprzeć racjonalną działalność związku na podstawach finansowych, tak samo jak działalność Zjednoczenia P. Z. Ś. i M. Te komórki muszą tworzyć program i program ten realizować, muszą prowadzić działalność instrukcyjną — patronacką w terenie, a wszystko to obok dużej pracy bezinteresownej jednostek wymaga poważnych funduszy.

Śpiewactwo wyszło na szeroką arenę, jako potężny czynnik społeczny i to jest dostatecznym już powodem do tego, by stało się przedmiotem zainteresowania i opieki ze strony tak czynników państwowych jak i samorządowych. Opieka ta niekoniecznie musi się ujawniać w pomocy materialnej, jeżeli to byłoby trudnem do osiągnięcia, jakkolwiek i tu można mieć wiele zastrzeżeń, boć wiemy, ile przeznaczają się na cele mniej produkcyjne, a jednak uznane za konieczne. Śpiewactwo ma swój program i ma swoją ideę, ale czy może swój plan realizować, jeżeli przy staraniu o ulgi kolejowe na zjazdy, słyszy się odpowiedź „a kto wam każe zjazdy urządzać“, jeżeli niema sal na koncerty, jeżeli publiczność nie chodzi na koncerty chóralne, jeżeli oba czasopisma śpiewacze robią bokami. Czyż nie jest osobiwością, że czasopismo fachowe, które musi być swój przynajmniej w początkach opierać na subwencji, nie może żadnej subwencji otrzymać i trzyma się jedynie na bezinteresownej pracy i pomocy finansowej trzech jednostek. A przecież wiemy, że gdzieindziej pomoc materialna idzie. Pomoc instrukcyjna dla zespołów chóralnych powinna iść w tem czasopiśmie, ale czy można otrzymać artykuł od muzyka.

Smutne, lecz prawdziwe.

(c. d. n.).

KAROL HŁAWICZKA

JAK POWSTAJE PIEŚŃ CHÓRALNA

Śpiew trzygłosowy

(Ciąg dalszy)

Rozpatrywane w poprzednim artykule środki harmoniczne śpiewu trzygłosowego ograniczały się do jednej tylko postaci trójdźwięku, a mianowicie do trójdźwięku opartego na tonie zasadniczym, przy czym